

СТАНОВИЩЕ

Относно дисертационния труд на *Доц. Д-р Искра Георгиева Райнов*, дм на тема „Хелминтозоозии / трихинелоза, токсокароза и ехинококоза / при хора – епидемиологични показатели, разпространение, диагностика и лечение / „ за получаване на научната степен „доктор на медицинските науки „

От Академик Д-р Богдан Петрунов

НЦЗПБ, БАН

Представеният за оценка научен труд на доц. Райнова представлява широко и задълбочено комплексно проучване на една основна категория паразитози – хелминтозоозите, с най-голямо значение за човешката патология. Разработването на този проблем, въз основа на огромната международна и национална литературна информация, изисква много сериозна професионална теоретична и практическа подготовка на кандидата, за да може да обобщи и систематизира получените данни и направи научно обосновани изводи. Веднага трябва да позчертая, че Доц. Райнова успешно се представя в това отношение и с дългогодишния си опит на водещ паразитолог в страната, дава основание да се приемат нейните изследвания с висока степен на доверие.

Целта на проучването е ясно формулирана още в заглавието на дисертационния труд, добре подкрепена с посочените конкретни 5 задачи, обхващащи цялостно разглеждания проблем. Литературният обзор впечатлява с огромната информация по отношение на трите проучвани паразитози, включващ 427 публикации. Добре структуриран, представящ данни за най-съвременните познания за разпространението, епидемиологичния процес, патогенезата и особено за диагностиката и методите на лечение на хелминтозоозите, той представлява много полезна студия, която заслужава да бъде оформена като отделно монографично издание.

Силно впечатление прави огромното количество изследвани и наблюдавани лица в периода 2000 -2017 година: 2068 с трихинелоза, 2087 с токсокароза и 8157 с ехинококоза, въз основа на официалните данни в картите за епидемиологично проучване и годишните отчети на РЗИ в страната и изследванията и анализите

извършени в Отдела по „Паразитология и тропическа медицина „ на НЦЗПБ за паразитната заболяемост. Става въпрос за много голяма по обем изследователска работа от страна на кандидата, за осмисляне и анализиране на тази разностранна информация, която изисква висока професионална компетентност. Голяма по обем е и извършената лабораторно-диагностична дейност от Доц. Райнова, свързана с разработването на методи за получаване на различни паразитарни антигени, които достигат до степен на препарати за качествена диагностика на някои паразитози, широко използвани в страната, осъвършенстването на някои имонензимни методи в това отношение. Всичко това е пример за нейната активна насоченост към практическите проблеми на паразитните инвазии у нас и внедряване на теоретичните и експериментални данни в ежедневната клинична работа. Много компетентно са проведени епидемиологичните проучвания, които са основа за разработване на съответни нормативни документи в областта на бората с паразитозите в страната. Всички представени резултати в дисертационния труд са подкрепени по отношение на тяхната достоверност с грижливо подбрани статистиченски методи с използването на компютърната програма SPSS.

Подробното ми запознаване с дисертационния труд на Доц. Райнова ми позволява да изтъкна следните по-важни постижения в резултат на неговото разработване.

1. От най-голямо значение, според мен, има задълбоченият епидемиологичен анализ в резултат на 18 годишен период наблюдение на разпространението на трите хелминтозоози в страната, механизмите и тенденциите в това отношение и степента на риска, който представляват за националното здравеопазване. Това е научната база за разработването на необходимите нормативни документи от страна на МЗ в ограничаването на тези паразитози у нас.
2. Както вече споменах, специално трябва отбележат приносите в разработването на съответни антигени и имуноферментни методи – IgG avidity test и Western blot в диагностиката на токсокарозата и трихенилозата, който помага да се разкрие процеса на хронифициране на инвазията.
3. Много важна теоретична и практическа стойност имат данните за тенденциите в заболяемостта от кистна ехинококоза, които разкриват, че страната ни продължава да бъде на водещо място сред страните на ЕС, за което доприняса фактът, че само в 26% от оперираните болни е проведена качествена

химиопрофилактика. Това показва, че са необходими много по-интензивни и добре организирани медико-социални превентивни мерки в това отношение.

4. От специален интерес за мен са резултатите от установената серопревалентност за токсокарозата – 17,3% сред 2,087 лица, което показва определената роля, която може да играе този паразит във възникването на алеричните заболявания и т.н. недефинирани еозинofilни синдроми.

В резултат на разработения дисертационен труд, авторката е проявила много активна публикационна дейност, за да направи резултатите от него известни на медицинската общност. Подготвила е 5 глави в 4 специализирани монографии, публикувала е 10 статии в списания с импакт фактор с общ импакт фактор – 13,369, още 12 статии в национални и международни списания без импакт фактор и е изнесла доклади на 23 национални и на 9 международни научни срещи, като в резултат на всичко това е получила 25 цитирания в международни и национални публикации на 10 от своите научни труда. Значителна активност е проявила доц. Райнова с участието си и в 4 научни проекта във връзка с дисертационния си труд, един от които международен.

Авторефератът на дисертационния труд е подготвен много грижливо, даже бих казал подробно и в пълна степен отразява получените резултати и техният анализ. Цялата процедура по разработването и защитата на дисертацията е протекла съгласно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника на НЦЗПБ във връзка с това.

В заключение си позволявам да заявя, че представеният за становище дисертационен труд на Доц. Д-р Искра Райнов, дм на тема „Хелминтозоозии / трихинелоза, токсокароза и ехинококоза / при хора – епидемиологични показатели, разпространение, диагностика и лечение” отговаря на всички изисквания за един много добре планиран и разработен научен труд, с ясно очертани теоретични и особено практически приноси не само с национално, но и международно значение, резултат на дългогодишна, високо професионална работа на кандидата Доц. Райнова. Тя се представя като високо квалифициран и интелигентен специалист-паразитолог способна да провежда, анализира и обобщава широко мащабни научни проучвания.

Като имам пред вид всичко казано с убеденост препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури, да присъдят единодушно научната степен „доктор на медицинските науки „ на Доц. Д-р Искра Георгиева Райнова дм за нейния дисертационен труд.

11 януари 2020г

Академик Д-р Богдан Петрунов